

Культурно-просвітницький збірник

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ РІВНЕНЩИНИ 2014, № 2

Наклад – 500 примірників. Виходить двічі на рік. Розповсюджується безкоштовно. Реєстраційне свідоцтво РВ № 629/182-Р від 26.03.2013 р.

Засновник:

КЗ "Рівненський обласний центр народної творчості" Рівненської обласної ради

Редактор:

Виткалов Володимир Григорович

Редакційна колегія:

Самчук Володимир Васильович
заступник директора КЗ "Рівненський обласний центр народної творчості" РОР

Михальчук Тетяна Всеволодівна
завідуюча відділом аматорського мистецтва КЗ "Рівненський обласний центр народної творчості" РОР

Приймачук Катерина Аркадіївна
завідуюча відділом фольклору та етнографії КЗ "Рівненський обласний центр народної творчості" РОР

Терещук Валентина Василівна
провідний методист з організації роботи культурно-дозвіллевих комплексів КЗ "Рівненський обласний центр народної творчості" РОР

Адреса редакції:

33028, м. Рівне,
вул. Драгоманова, 22
тел./факс (0362) 22-22-36
e-mail: rivne-ocnt@ukr.net

Фото на обкладинці:

Олександра Харвата

Друкарня:

ПП ДМ
Свідоцтво РВ №11 від 12.06.2002 р.
35304, с Корнин,
Рівненський р-н, Рівненська обл.,
вул. Центральна, 58
тел. (0362) 20-53-37

З М І С Т

Шановні працівники сфери культури Рівненщини!.....	3
Методика, теорія, досвід	5
<i>Сергій Виткалов</i> Творчий портрет художнього керівника КЗ «Міський Палац культури «Текстильник»» Руслана Алексіюка.....	5
<i>Ольга Хрін</i> Принципи підготовки й проведення районних семінарів, творчих лабораторій, майстер-класів як форми організації навчання і підвищення кваліфікації керівників хореографічних та театральних колективів	9
<i>Володимир Курсик</i> Методичні поради для керівників аматорських духових оркестрів.....	14
Культурно-мистецька мозаїка.....	18
<i>Ольга Хрін</i> Обласний конкурс читців-аматорів «Кобзарева струна не вмирає».....	18
<i>Катерина Приймачук</i> Персональна виставка майстра народного мистецтва, вишивальниці Романової Зої Євдокимівни.....	20
<i>Катерина Приймачук</i> Обласна виставка декоративно-ужиткового мистецтва «Великодня писанка»	22
<i>Володимир Курсик</i> Обласний фестиваль духової музики «Дзвенить оркестрів мідь»....	23
<i>Тетяна Михальчук</i> Всеукраїнський фестиваль-конкурс козацької пісні «Встань, козацька славо! Засвіти знамена!»	24
<i>Катерина Приймачук</i> Обласний відкритий фестиваль народного мистецтва «Водіння Куста»	27
<i>Катерина Зубрицьк</i> Обласний відкритий фестиваль народного мистецтва «Зелене Купало в літо упало».....	29
<i>Катерина Приймачук</i> Обласне свято народного мистецтва «Пісні рідного краю», присвячене 500-річчю смт.Демидівка. Обласне свято народної творчості, історії та побуту «Від Вараша до Кузнецовська».....	33
<i>Катерина Приймачук</i> Вишиті рушники Надії Павлівни Ліневич.....	34
<i>Галина Черняк</i> «Красносільські вітряки» набирають розмаху.....	35
З народної криниці	38
Фольклорно-етнографічна спадщина Рівненщини.....	38
<i>Алла Українець</i> Вишивка південної Рівненщини	41

Сценарії	51
<i>Світлана Рогова</i>	
Літературно –музична композиція «Жива душа поетова святая» (з репертуару народного аматорського театру «Пошук»).....	51
<i>Людмила Прокопенко</i>	
Володар у Царстві Духа. Вечір, присвячений вшануванню Тараса Григоровича Шевченка	52
<i>Лариса Посільська</i>	
Методичні рекомендації з відзначення Дня партизанської слави	57
Літературно-музична композиція з елементами історичної розповіді «Вічна слава безсмертно-хоробрим, які кличуть на подвиг живих!»	58
На допомогу керівникам аматорських колективів	62
«Вертівка» (постановка Фаїни Земельської, запис Володимира Годовського, музика в обробці Бориса Забути).....	62
Правові аспекти сьогодення.....	77
<i>Вікторія Боднарчук</i>	
Соціальний захист. Надання пільг з оплати комунальних послуг працівникам бюджетних організацій	77
Кафедра культурології та музеєзнавства запрошує.....	80

МЕТОДИКА, ТЕОРІЯ, ДОСВІД

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ ХУДОЖНЬОГО КЕРІВНИКА КЗ «МІСЬКИЙ ПАЛАЦ КУЛЬТУРИ «ТЕКСТИЛЬНИК»» РУСЛАНА АЛЕКСІЮКА

*Сергій Виткалов – доцент кафедри
культурології і музеєзнавства РДГУ*

Сучасне життя, як уже неодноразово наголошувалося у виступах не лише представників політичних партій і рухів, науковців, вимагає кардинальних змін в усіх сферах національного суспільно-економічного буття. І це повною мірою підтвердили події на євро-майдані у столиці нашої Батьківщини у листопаді-грудні 2013 року та більш-менш активні протистояння подібного спрямування, що відбулися в регіонах країни.

Не менш актуальною є ця проблематика й у сфері культури, адже остання значною мірою й розв'язує питання, власне, духовного вектора розвитку людини, дає (або не робить цього) їй можливість проявити себе у найбільш подразливій і широкій площині – власної самореалізації. І від того, якою буде ця творча самореалізація, тобто настільки будуть створені сприятливі передумови творчого виявлення особистості, й стане тим критерієм, за яким можлива оцінка функціонування культурної сфери загалом.

Починаючи спробу здійснити обриси керівника, який би запропонував конкретні кроки у становленні сучасної культурної сфери, слід згадати думку відомих українських науковців-керівників сфери освіти, зокрема центральних ВНЗ країни – Л. Губерського та В. Андрущенка, які наголошують на тому,

що багато проблем, які виникають у країні, пов'язані в основному з проблемою кадрового корпусу керівників і тому «сьогодні українська державність страждає не лише тому, що їй бракує чітких уявлень про мету й перспективи країни в світовому геополітичному просторі, а й тому, що немає обґрунто-

ваної програми політичних дій на найближчі роки» [1; 307], тобто, розширюючи вищенаведену думку, підкреслимо, країні бракує людей, здатних щоденно виконувати, може й не зовсім творчу, утім таку, без якої, власне, майбутня творча діяльність у широкому сенсі цього слова, й не відбудеться, або відбудеться на значно гіршому рівні.

Тож сучасний тип керівника галузі, і принаймні, регіональний рівень це також підтверджує, сполучає у собі різнопрофільну освіту, здобуту переважно ситуативним чином, тобто у відповідь на запити потреб практики. Такий керівник, як правило, щось професійно вміє робити сам, виступаючи зразком для наслідування чи підтримки відповідного рівня для своєї команди. Відтак у таких фахівців фактично не буває відчутних зривів, адже вони завжди в курсі справ.

Такими, до прикладу, є директор Академічного музично-драматичного театру, народний артист України Володимир Петрів (що має базову освіту в обсязі фахового навчального закладу в особі Київського державного інституту театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого і освіту, здобуту в Академії державного управління при Президенті України) і з рівною мірою розголосу виступає на театральній сцені чи кіномайданчику країни; різнопрофільну освіту має й Голова обласної організації Спільки дизайнерів НСХ України Олексій Литвин (Міжнародна школа церковної архітектури України при Національному університеті «Львівська політехніка» та Інститут мистецтв РДГУ), начальник управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому Валерій Марченко. І цей ряд прикладів постійного самовдосконалення та безпосередньої участі у справі чи сфері, якою здійснюєш керівництво, можна продовжувати. Адже життя для людей творчих професій, та й фактично для усіх тих, хто намагається сказати власне слово в культурній площині у широкому тлумаченні цього терміну, повинен постійно самовдосконалюватися. І робити це краще в організованих формах, якими є нові типи ВНЗ країни та постійній подальшій участі у практичній діяльності.

Принаймні, досвід спілкування з молодими і амбітними людьми там справді набувається, як набувається й широкий спектр організаційних навичок, сформованих під впливом спілкування з яскравими особистостями, що виступають скоріше за все наставниками у майбутньому організаційно-творчому становленні людини-керівника.

Ще однією знаковою рисою сучасності, принаймні стосовно характеристики постатей творчих особистостей, є їх активна участь в усіх можливих формах художньої самореалізації, яка надала їм згодом не лише глибокі знання стосовно функціонування сфери, але й сформувала широке бачення проблем галузі. Тож ставши на чергову сходинку у творчому зростанні, вони краще бачать шляхи ефективного вирішення проблемних питань, відтак із ними краще, простіше, а головне, – результативніше спілкуватися у предметному полі; вони скоріше реагують на проблему тощо.

Серед таких у сфері культурно-дозвілєвої діяльності є й Руслан Алексіук – художній керівник (заступник директора) міського Палацу культури «Текстильник».

Утім, стосовно виголошених вище тез про роль освіти у становленні особистості, він, здається, йшов у зворотньому порядку, тобто здобув спочатку базові навички керівника, а вже згодом заземлив їх на власну (теперішню) сферу художньої самореалізації.

Отже, після завершення у 1990 році Оженінської музичної школи по класу фортепіано, він у 1993-1995 роках навчався у Міжнародному інституті управління бізнесу та праці за спеціальністю «Менеджмент виробничої сфери» і вже після цього здобув наступний фах (1995-2000 рр.) – «Театральна режисура» в РДГУ.

Фактично по завершенню художнього навчання відразу й розпочав свою творчу діяльність у міському Палаці культури «Текстильник», швидко пройшовши шлях від радиста, ведучого естрадних програм на громадських засадах в експериментальному «Юному театрі», до власної оригінальної творчої діяльності.

За період роботи в цьому театрі (відзначимо, принагідно, що сучасна доба, крім безладу в економіці та у багатьох інших сферах людської життєдіяльності, що, поза сумнівом, не сприяє не лише культурній творчості, але й постійно утримує високу соціально-психологічну напругу у суспільстві, надає все ж добрі можливості для творчої самореалізації у культурно-дозвілєвій сфері, принаймні після багатьох років постійного узгодження творчих програм та тематичних планів, сьогодні на подібні речі вже ніхто не звертає уваги. Тобто митець дістав можливість свободи творчості. Правда, це автоматично не при-

звело до блискучих результатів у доборі репертуару, виконавській майстерності, технологічних прийомах оволодіння мовою мистецтва тощо, зайвий раз засвідчивши стару тезу про те, що культура, коли вона розвивається стихійно, залишає по собі пустелю. Однак і для розуміння чи, краще б сказати, усвідомлення цієї істини, також потрібен час).

За короткий період функціонування експериментального театру Руслан Алексіюк як режисер підготував та втілював на сцені три постановки, а як актор був учасником усіх вистав колективу. Режисерські роботи «20 років потому» за п'єсою М. Задорнова «Остання спроба», «На полі крові» за однойменною п'єсою Лесі Українки, «Стриптиз» за однойменною п'єсою С. Мрожека засвідчили широкі можливості художнього пошуку.

Понад 7 років (з 2001 по 2008) він працював на творчих посадах завідувача художньо-мистецького відділу та директора Центру естетичного й громадського виховання студентської молоді ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет» ім. С.Дем'янчука, певний час (2001-2003 навчальні роки) викладав за сумісництвом на кафедрі театральної режисури РДГУ спеціальні дисципліни.

У 2002-2006 роках він успішно виступав на сцені як читець, виконавець гумористичних творів. Більшу частину його репертуару у той час становлять авторські гуморески, скетчі та пародії. У результаті цих виступів і як підсумок ще однієї грані творчості, з'явилася друком навіть оригінальна збірка авторського гумору під назвою «Онучок». Утім лише індивідуальні виступи мало задовольняють автора.

І в 2002-2008 роках він виконував обов'язки художнього керівника та директора команди КВН «Лопата», перша з команд напряму КВН, що представляла наше місто та регіон на всеукраїнському рівні, перша команда в історії м. Рівне, що взяла участь в офіційних іграх АМіК [2], намагаючись повернути цьому жанру молодіжної самореалізації минулу славу.

Головні досягнення колективу за цей час достатньо переконливі: адже він фіналіст Студентської Ліги України, дворазовий півфіналіст Кубка КВН України, півфіналіст Чемпіонату України, учасник телевізійної Першої Української Ліги АМіК.

Саме організаційно-творча діяльність Руслана Алексіюка, як керівника команди КВН «Лопата», сприяла максимальній зацікавленості нашої молоді у КВН-русі.

Досягнення цього колективу на регіональному рівні також достатньо вагомі, адже він двічі чемпіон області, чотириразовий володар Суперкубку Рівненщини.

На міжнародному рівні колектив виступав як «Театр КВН «Лопата»» і також зібрав великий врожай перемог та нагород, зокрема відзначений Гран-прі Міжнародного фестивалю «Шумный балаган»-2005 м. Брянськ (Росія). Виборов Перше місце на міжнародному фестивалі «Юмористическое противостояние» у 2006, 2007 роках у м. Новомосковськ (Росія), здобув Перше місце на міжнародному фестивалі «Шумный балаган»-2007 р. м. Брянськ (Росія). Учасники команди є лауреатами міжнародного фестивалю «Підляська Осінь»-2008 р. (м. Білосток, Більськ-Підляський, Польща) та ін. [4].

Саме під керівництвом Р.Алексіюка як організатора та режисера в м. Рівному у 2004 році було створено Міську молодіжну громадську організацію «КВН міста Рівне», зусиллями якої у місті сформовано першу в Україні навчальну студентську лігу – «Юніор-ліга КВН», яка згодом, у 2009 році, трансформувалась у «Першу Рівненську Лігу КВН».

Руслан Алексіюк у усі роки існування навчальних ліг виконував обов'язки генерального директора організацій та виступав у якості Головного редактора регіональних ліг КВН.

За роки існування організації та ефективного проведення міських й обласних турнірів, Р. І. Алексіюк двічі відзначений Подяками міського голови м. Рівного, неодноразово нагороджений грамотами управлінь у справах сім'ї, молоді та спорту міськвиконкому, обласної державної адміністрації.

Протягом семи років існування навчальних ліг у них взяло участь майже 60 команд КВН міста, області та України, учасниками Ліги стала майже тисяча молодих юнаків та дівчат, котрі змогли реалізувати свій творчий потенціал, завдячуючи художньому колективу під керівництвом Р. Алексіюка. Йому вдячні й тисячі глядачів, що відвідують наші установи культури та є прихильниками цієї нової, утім достатньо відомої, художньої форми молодіжного спілкування в регіоні.

Упродовж багаторічної власної організаційної діяльності на цій достатньо складній ниві під назвою «молодіжне дозвілля», Руслан Алексіюк був керівником декількох творчих структур, серед яких згадана вже команда КВН «Лопата», Команда КВН «КОМА»

(учасники Кубка Асоціації КВН України 2004, 2005 рр.), Команда КВН «Факультет Ю» (чемпіони міської ліги, учасники Кубка Асоціації КВН України 2006 р., півфіналісти Галицької Ліги КВН, м. Львів), команди КВН «Абзац» (учасники Кубка Асоціації КВН України 2008 р., срібні призери Кубку м. Львова 2009 р., чемпіони Рівненської міської ліги, 2010 р.) [4].

Випускники «Юніор-ліги КВН» та «Першої Рівненської Ліги КВН» нині виступають вже на професійному рівні в лігах Міжнародного союзу КВН, АМіК, в телевізійних проєктах на всеукраїнських телеканалах 1+1, СТБ, «Новий канал» та очолюють і особисто знімають власні проєкти на місцевих телеканалах «Сфера ТВ», «Ритм ТВ». Одним словом, творчо продовжують здобуті колись в КЗ МПК «Текстильник» навички.

У лютому-березні 2011 року Руслан Іванович, як один із організаторів, став співзасновником телевізійної Міжрегіональної Ліги КВН «Європа». А з квітня 2011 і до кінця 2012 року був ведучим телевізійних трансляцій. При цьому він є головним режисером Ліги «Європа» та виступає в якості консультанта і учасника журі цієї ліги [3].

У 2001 році Руслан Алексіюк став засновником і керівником музичного колективу гурту «Дикий mad» (Дико-скаженний) [3]. До речі, цей гурт був двічі володарем призу глядацьких симпатій всеукраїнського фестивалю естрадної студентської пісні «Я і гітара» (РДГУ), дипломантом фестивалю «Рок Володимир», лауреатом фестивалів «З мальованої скрині» (м. Кентшин), «Підляська осінь» (м. Білосток, Республіка Польща), репрезентуючи зовсім інший вектор художньої інтерпретації музичного захоплення і виявлення молоді.

При цьому Руслан Іванович виступає в достатньо широкому амплуа і не лише в якості гітариста, контрабасиста і вокаліста, головним є також його авторство текстів та музики багатьох пісень колективу, авторство в обробках (каверах) на популярні народні твори й композиції сучасних виконавців. Колективом «Дикий mad» під керівництвом Р. Алексіюка записано три альбоми, що складає понад 50 музичних композицій, більшість з яких є авторськими роботами або його обробками.

Він має помітний доробок й у дискографії, зокрема з достатньо претензійними назвами та тематичним змістом: «Коханніє по сільськи» 2004 р.; «Н@ПОВНОМУ сір'юзі» 2007 р.; «Дев'ять Z половиною пісньов», 2009 р. та ін.

У листопаді 2010 року Руслан Алексіюк став одним із засновників Рівненської обласної громадської організації «Тато-клуб РВ» та офіційно очолює проєкт «Тато-школа» у Рівненській області (під кураторством Юнісеф).

Як і практично кожен молодий і амбітний керівник сьогодні, Руслан намагається активно виявляти своє творче реноме, реалізація якого не лише задовольняє його художні амбіції, але й засвідчує факт вірності обраного шляху в культурно-дозвілєвій сфері і дає йому змогу бути на рівні вимог, притаманних сучасному молодому поколінню українців.

Під керівництвом Р. Алексіюка в м. Рівному та області організовано низку заходів, котрі з часом реорганізувались у традиційні фестивалі, конкурси, мистецькі акції, розширюючи культурно-дозвілєві можливості і МБК (з березня 2011 року – він є художнім керівником Комунального закладу «Рівненський міський палац культури «Текстильник»), і молоді. Алексіюк Р.І. виступав розробником положень про проведення та керівником усіх нижче названих заходів, а саме:

- засновником і організатором проведення фестивалю патріотичної української пісні «Поліська Січ» (2009, 2010 та 2013 роки);
- щорічної традиційної акції «Неси добро», проведеної у 2009, 2010, 2011, 2012 роках та концерту, збір коштів від якого пішов на підтримку хворих дітей (2013 р.);
- щорічного конкурсу відео робіт «Моє Рівне» (започатковано у 2012 році, а у 2013 році його проведено у формі відео марафону, присвяченого 730-річчю м. Рівного;
- щорічного (починаючи від 2011 року) традиційного конкурсу стилізованих колясок та візочків під назвою «Парад дитячих візочків»;
- щорічного (починаючи від 2012 року) традиційного конкурсу Млинців на Масляну під назвою «Смакота»;
- започатковано та вперше в місті проведено унікальне танцювальне шоу «Битва міста» (2013 рік) [2].

На даний час Р. І. Алексіюк виступає в якості керівника експериментального телевізійного проєкту на регіональному телебаченні «Ритм ТВ» під назвою «ЦРРУ» та розробляє дитяче регіональне видання – журнал «ГНОМ».

Підсумовуючи розгляд широко аспектної творчої діяльності цієї непересічної особистості, у той же час хотілося б побажати йому і наступного. Оригінальність лідера виявляється не лише в усвідомленні духовних потреб широкого загалу, але й активному формуванні тих потреб, які імманентно повинні бути наявні (чи присутні) у сучасної молоді людини. Адже лише стиль, скетч, сленг та інші форми субкультурних виявів відображають важливу, утім лише одну зі сторін становлення молодого покоління. «Молодіжні хвороби» беззаперечно

минуть як типові форми зростання молоді людини, утім хотілося б сподіватися, що кожен справжній художник цікавий суспільству, перш за все тим, що може стати справді духовним (у значенні – культурним) лідером. До цього його зобов'язує і спонукає не лише здобутий свого часу фах «режисера театрального колективу», достатньо яскраві творчі здібності, але й відповідна громадянська позиція. Адже субкультурних виявів не лише в молодіжному середовищі, але й у нашому, не зовсім духовно здоровому суспільстві сьогодні наддостатньо.

Список використаної літератури та джерел

1. Губерський Л. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. – К. : Знання України, 2012. – 579 с.
2. Див. : Поточний архів КЗ «Міський Палац культури «Текстильник»» за 2013 рік // Приватний архів автора.
3. З інтерв'ю, проведеного С. Виткаловим із художнім керівником КЗ «Міський Палац культури «Текстильник»» Р. Алексюком 14.12.2013 року // Приватний архів автора.
4. Прайс-анкета художнього керівника КЗ «МПК «Текстильник»» Р. І. Алексюка // Приватний архів автора.

ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ Й ПРОВЕДЕННЯ РАЙОННИХ СЕМІНАРІВ, ТВОРЧИХ ЛАБОРАТОРІЙ, МАЙСТЕР - КЛАСІВ ЯК ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ТА ТЕАТРАЛЬНИХ КОЛЕКТИВІВ

Ольга Хрін – провідний методист з хореографії та театру КЗ «РОЦНТ» РОР

*Методичні поради методистам з театрального та хореографічного жанрів
районних Будинків культури*

Примірний навчальний план районного 3-денного семінару керівників театральних аматорських колективів

І день	<i>Начальник відділу культури і туризму РДА, директор РБК, методист з театрального жанру РБК</i>
10 ⁰⁰ – 11 ⁰⁰ – Відкриття семінару. Проблеми та тенденції розвитку аматорського театрального мистецтва в районі.	11 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰ – Методика роботи режисера з аматорським театральним колективом. <i>Режисер народного аматорського театру</i>